T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/35
KARAR NO : 2022/47
KARAR TR : 31/01/2022

ÖZET: Davalı idarenin yaptırdığı şebeke çalışması sırasındaki eylemlerden doğan zararın giderilmesine yönelik olarak açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : C.Kuyumculuk İmalat İhracat İthalat ve Dahili Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. E.E.
Davalı : İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. F.A.Ç.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili; davalı Belediye tarafından yaptırılan boru döşeme çalışmaları sırasında 04/06/2020 tarihinde kepçe operatörünün şehir şebeke hattı patlatması sonucu akan suların davacı şirkete ait işyerinde hasar oluşturduğundan bahisle bu hasarın tazmini istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı Belediye Başkanlığı vekili süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde; uyuşmazlığın çözüm ve görümünde idari yargının görevli olduğu görüşüyle davanın görev yönünden reddi gerektiğini savunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3 . **İstanbul 19. Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2021/130 sayılı dosyada 02/11/2021 tarihli** kararla *"İstanbul BAM 17. Hukuk Dairesi 2017/364 Esas, 2017/358 Karar nolu emsal içtihadı ve Uyuşmazlık Mahkemesinin güncel içtihatları doğrultusunda görev itirazının reddine"* karar vermiştir.

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

B. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin Danıştay Başsavcılığı Talebi

5. Danıştay Başsavcısı, *"İSKİ Genel Müdürlüğünün Kanunda belirlenmiş olan kamu hizmeti niteliği taşıyan alt yapı tesisini kurma ve işletme yetkisi kapsamında sunmuş olduğu hizmetin kötü işlemesi, hiç işlememesi ya da eksik işlemesi, bir başka anlatımla hizmet kusuru iddiasına dayandığından uyuşmazlığın görümü ve çözümünün idari yargının görevine girdiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"...2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 1. maddesinde Belediyesinin su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere kurulmuş olan İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğünün İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluş olduğu kurala bağlanmış; Ek-5. maddesinde de, bu Kanunun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanacağı düzenlenmiş olup, aynı Kanunun 2. maddesinin (b) bendinde; "Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek" ve (d) bendinde; "Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak" İSKİ'nin görev ve yetkileri arasında sayılmış, 25. maddesinde de; "Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesi, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından yerine getirilir. Bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamalar tarifelere dahil edilemez." kuralına yer verilmiştir.*
>
> *Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, 2560 sayılı Kanun uyarınca kurulmuş olan su ve kanalizasyon idarelerinin kamu tüzel kişisi olduğu ve Kanunda yapmakla yükümlü olduğu belirlenen alt yapı hizmetlerinin de kamu hizmeti niteliği taşıdığı açıktır. Bir başka anlatımla, su ve kanalizasyon idareleri kamu hizmeti niteliğini taşıyan alt yapı hizmetlerini idare hukuku ilke ve kurallarına göre kamusal yetki kullanarak kurup, sürdürmekle görevli kılınmıştır. Bu bakımdan, bu idareler yürütmekle yükümlü kılındıkları bu görevler açısından Türk Ticaret Kanunu'na göre tacir sayılamayacakları gibi özel hukuka tabi bir takım iş ve işlemlerde bulunmaları da su, kanalizasyon gibi kamu hizmeti niteliği*

taşıyan alt yapı hizmetlerinin kuruluşunun, idare hukuku ilke ve kurallarına tabi olduğu sonucunu ortadan kaldırmamaktadır.

Dava konusu olayda, davacıya ait işyerinin, patlayan borudan akan sulardan hasar gördüğünden bahisle, uğranıldığı ileri sürülen maddi zarara ilişkin tazminat sorumluluğu, özel hukuktan kaynaklanan bir sorumluluk olmayıp, davalı idarenin alt yapı hizmetini kusurlu yürütmesinden kaynaklandığı iddiasına dayandığından; idare hukuku kurallarına göre değerlendirilmesi gereken bir sorumluluktur."

6. Benzer dosyalardaki görüşü bilindiğinden, ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görüşü alınmamıştır.

III. İLGİLİ HUKUK

7. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

8. İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12. ve 13. maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri anılan Kanun hükümlerinin gereğidir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Birol SONER, Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 31/01/2022 tarihli toplantısında; başvuru yazısı ve dava dosyası üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, davalı idarenin yaptırdığı şebeke çalışması sırasında, ana boru hattının patlaması sonucu davacı şirkete ait işyerini su basması üzerine meydana gelen hasarın tazmini istemiyle açılmıştır.

12. İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu; özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

13. Bu sebeplerle açılan davanın, idarenin plan ve proje kapsamında yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak kurulmuş bir işleme karşı ya da bu nitelikteki işlem ve eyleminden doğan zararların tazminine yönelik olarak 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1. maddesinde belirtilen dava türlerinden olması nedenleriyle uyuşmazlığın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

14. Belirtilen nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile İstanbul 19. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 02/11/2021 tarihli ve E.2021/130 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Danıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul 19. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 02/11/2021 tarihli ve E.2021/130 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

31/01/2022 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Birol	Nilgün	Doğan
TOPAL	SONER	TAŞ	AĞIRMAN

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN